

در سالهای اخیر اهمیت شب بو به عنوان یک گیاه زینتی به دلیل طیف متنوع رنگ، فرم و عطر آن به طور چشم گیری افزایش یافته است. به گونه ای که به یکی از گزینه های مناسب تزئین فضاها، سبز، بلوارها، باغ های تفریحی، باغچه های منازل و.... در آمده است. **تولید این گل در شهرستان خمینی شهر سابقه ۴۰ ساله دارد. این شهرستان با تولید بیش از ۱۱ میلیون گلدان گل شب بو در ۲۸۰ واحد گلخانه ای مقام اول کشور را در این زمینه و با تولید ۵۱ درصد کل گل های فصلی، نشایی و زینتی، مقام اول استان را به خود اختصاص داده است.** بیش از ۷۰ درصد از گل های شب بوی تولیدی شهرستان خمینی شهر به استان های مختلف کشور صادر می گردد. استان های خراسان، فارس، تهران، بوشهر و مرکزی از مشتریان شب بوی مرغوب خمینی شهر هستند.

مشخصات گیاه شناسی

شب بوها از نظر ارتفاع ارقام متنوعی دارند. ارتفاع ارقام پاکوتاه ۱۵ تا ۲۰ سانتی متر است که به آنها شب بوی مجلسی می گویند. ارقام متوسط و یا پا بلند به ارتفاع ۶۰ تا ۹۰ سانتی متر می رسند. برگها باریک، بیضوی تا نیزه ای شکل به طول ۳ تا ۸ سانتی متر که در حالت معمول با کرک پوشیده شده است. از نظر منشعب شدن ساقه نیز برخی ارقام تک ساقه ای بوده، ولی برخی دیگر از نزدیک زمین منشعب می شوند. در انواع شب بوی پرپر پرچم ها به گلبرگ تبدیل شده اند، به طوری که گل های پرپر دارای ۴۰ تا ۷۰ گلبرگ بوده و نر عقیم و ماده عقیم هستند و تولید بذری نمی کنند. شب بوی پرپر بازار پسندی بیش تری داشته و عمر گلدانی آن به دلیل نداشتن پرچم و مادگی بیشتر است.

✓ شب بوی کم پر که فقط گل های کم پر تولید می کند.

✓ شب بوهای پرپر که به علت عقیمی کامل، یعنی نداشتن اندام های جنسی نر و ماده قادر به تولید بذر نیستند و اندام های جنسی آن ها به گلبرگ تبدیل شده است که این شب بو ها معمولا تک شاخه هستند.

ارقام شب بو

سه جنس گیاهی در ایران به نام شب بو معروف است که هر سه جنس متعلق به خانواده چلیپانیان هستند.

این سه جنس عبارتند از:

- شب بوی معمولی
- شب بوی خیری
- شب بوی ویرجینیا (مروارید شیراز):

سازگاری

به منظور دست یابی به گل دهی مطلوب، شب بو باید در خاک نسبتا حاصلخیز و مرطوب با اسیدیته خنثی تا کمی قلیایی (۵/۷ تا ۶) به همراه زهکشی مناسب کاشته شود. این گیاه به کمبود پتاسیم حساس است، در شرایط کمبود پتاسیم حاشیه برگ های مسن علائم سوختگی از خود نشان می دهد. شب بو دمای زیاد را تحمل نکرده و در کاشت آن باید به شرایط آب و هوایی منطقه و فراهم بودن دمای مورد نیاز توجه کرد. این گیاه نسبت به سرمای نیمه مقاوم بوده و تا دمای ۵- درجه سانتی گراد را به خوبی تحمل می کند. **ترکیب خاک گلدان شب بو در خمینی شهر خاک سرنندی ۴۰ درصد، خاک رودخانه ۳۰ درصد و مواد آلی (کود حیوانی) ۳۰ درصد می باشد. اگر این گیاه در هنگام رشد و قبل از گل دهی به مدت بیش از شش ساعت در هر روز در دمای بالاتر از ۱۸ درجه سانتی گراد قرار گیرد، به گل نخواهد نشست. بهترین دمای شب برای گل دهی ۲ تا ۴ درجه سانتیگراد است.**

پرورش شب بوی گلدانی

شب بو با بذر تکثیر می شود. بسته به زمان و محل کشت بذر می توان در هر فصلی از سال این گیاه را به گل نشانند، ولی زمان گل دهی معمول آن در شهرستان خمینی شهر و در ایران اواخر اسفند ماه است، به طور کلی به آن گل نوروزی هم گفته می شود. بهترین زمان تنظیم گلدهی از ۲۰ اسفند ماه تا قبل از تحویل سال جدید می باشد. به منظور پرورش شب بو. در گلدان، بذر ارقام پرپر از اواخر تیرماه تا اوایل مرداد ماه کشت می شوند. دوره جوانه زنی این بذر در دمای ۲۵-۳۰ درجه سانتیگراد، ۳ تا ۵ روز به طول می انجامد. کشت بذرها در گلدان یا در زمین قابل انجام است. در کشت گلدانی، بذرها ۷ تا ۸ کپه در گلدانهای سفالی به عمق نیم سانتی متر کشت می شوند که در هر کپه ۷ تا ۱۰ بذر و یا بصورت بذر پاشی ۷۰ بذر در هر گلدان کشت می شود. بذرها نباید در معرض نور مستقیم قرار گیرند به همین دلیل با پارچه توری گلدانها، و یا با گل و رنگ پوشش گلخانه ها پوشانده

سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان
مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان خمینی شهر

روابط عمومی مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان خمینی شهر

۳-انواع تابستانه: اردیبهشت تا تیر ماه کشت شده و بعد از ۸ تا ۱۱ هفته به گل می روند.

خواص درمانی و کاربردهای صنعتی گل شب بو

دانه های شب بو دارویی ادرارآور، خلط آور، محرک، اشتهاآور، و مقوی است و در درمان سرطان نیز استفاده می شود. مخلوط آن با انگور به عنوان پادزهر نیش سمی کاربرد دارد.

تنظیم:

عزت اله کریمزاده و معصومه محمدی

به ترتیب کارشناس مسئول باغبانی و کارشناس مسئول زراعت

می شوند تا در هوای خنک تری جوانه بزنند. در این حالت آبیاری بصورت نم پاشی ۳ تا ۴ بار در طول روز انجام می شود و بعد از سبز شدن بذور تا انتقال نشاء به گلدانهای اصلی یک روز در میان آبیاری می شود.

شب بوی شاخه بریده

برای داشتن گل شاخه بریده از ارقام پابلند، پرپر و تک ساقه استفاده می شود. با توجه به اینکه گل شاخه بریده در شرایط کنترل شده گلخانه تولید می شود، بدین منظور می توان بسته به زمان مصرف گلدهی را تنظیم کرد. به این منظور کشت بذر در زمین با فاصله ۱۰ تا ۲۰ سانتیمتر انجام و برای تقویت بوته برگهای پایینی حذف خواهد شد.

این شیو ها از نظر گلدهی به ۳ دسته تقسیم می شوند:

- ۱- بهاره دیرس : این نوع از شب بوها در آذر ماه کشت می شوند و بعد از ۱۷ هفته به گل می روند.
- ۲-بهاره زودرس: این شب بوها نیز بهاره هستند، اما کاشت آن ها در بهمن تا اسفند انجام می شود و پس از ۱۴ هفته به گل خواهند رفت.